

Aito Suvi kannatusyhdistys

Toimintasuunnitelma 2022

Aito Suvi kannatusyhdistys ry:n tehtävänä on varmistaa pitkäjänteisen vesiensuojelutyön jatkuvuus Pälkäneellä. Vuosina 2022 ja 2023 yhdistys toteuttaa tehtävää Suvi-vesiensuojeluhankkeen ja sen jatkohankkeen rinnalla.

Aito Suvi -kannatusyhdistyksen vuosikello

Helmikuu. Rahoitushakemus Luopioisten Säästöpankkisäätiölle. **Tarkoitus:** Rahoitusta kunnostushankkeiden omarahoitusosuuteen. **Toteutus 2022:** Vuosikokouksessa 18.2. päätetään rahoituksen hakemisesta.

Helmi-maaliskuu. Vuosittainen suunnittelu-, koulutus- ja neuvottelupäivä. **Tarkoitus:** Alueellisen vesienhoitosuunnitelman tarkistus ja päivitys, sidosryhmäyhteistyö, vapaaehtoisverkoston koulutus. **Toteutus 2022:** Suvi-vesiensuojeluhanke järjestää Suvi-seminaarin 5.4.

Maalis-toukokuu. Hankkeiden ohjattu suunnittelujakso (3-4 tilaisuutta). **Tarkoitus:** vesienkunnostushankkeiden suunnittelu, hankesuunnitelmien valmistelu. **Toteutus 2022:** Suvi-vesiensuojeluhanke järjestää keväällä 2022 maanomistajien kahvitilaisuuksia, joissa kunnostushankkeita saadaan vireille.

Kesä-elokuu. Vesiensuojelulähettilästoiminta. **Tarkoitus:** Viestintä, neuvonta ja koulutus vapaaehtoisverkostolle. **Toteutus 2022:** Suvi-vesiensuojeluhanke palkkaa kesätyöntekijän, jonka apuna toimii kaksi nuorta kesätyöntekijää Luopioisten Yrittäjien Nuorten Virta -hankkeesta. Kesätyöntekijät muassa järjestävät esittelypisteitä kesätapahtumissa ja -kohteissa.

Syys-lokakuu. Talousarvio ja rahoitustarpeiden kartoittaminen. **Tarkoitus:** Toiminnan jatkuvuuden turvaaminen sekä tärkeimpien hankkeiden rahoituksen varmistaminen. **Toteutus 2022:** yhdistyksen hallitus laatii talousarvion keväällä, kun Luopioisten Säästöpankkisäätiö on käsitellyt avustushakemuksen. Budjetin yhteydessä päätetään prosenttiosuudet, jolla yhdistys osallistuu kunnostushankkeiden omarahoitusosuuteen.

Syys-marraskuu. Hankkeiden ohjattu suunnittelujakso (3 tilaisuutta, kommentointia). **Tarkoitus:** Hankesuunnitelmien teko ja valtion rahoituksen hakeminen. **Toteutus 2022:** Suvi-vesiensuojeluhanke järjestää tilaisuudet ja hankkeen vetäjä hoitaa suunnitelmat sekä rahoitushaun.

Syys-marraskuu. Kotiranta kuntoon -kurssi. **Tarkoitus:** Ranta-asukkaat ja viljelijät suunnittelevat omia vesienkunnostustoimia asiantuntijoiden opastuksella. **Toteutus 2022:** Suvi-vesiensuojeluhanke järjestää yhteistyössä Valkeakoski-opiston kanssa.

Jatkuvaa. Yhteydenpito uomastoryhmiin. **Tarkoitus:** Uomastokohtaisten hankkeiden toteutuksen kannustus ja seuranta. **Toteutus 2022:** Maanomistajayhteydenpito nostaa esiin uusia kunnostushankkeita, joita Suvi-vesiensuojeluhankkeen vetäjä vie eteenpäin.

Jatkuvaa. Lehtijutut, kotisivujen ylläpito, somepäivitykset. **Tarkoitus:** Ylläpitää tietoisuutta ja kannustaa paikallisten hankkeiden toteuttajia. **Toteutus 2022:** Kannatusyhdistys näkyy Suvi-sivustolla ja somekanavissa, jotka muuttuvat hankkeen päätyttyä yhdistyksen kanaviksi. Suvi-hankkeen tiedottaja hoitaa tiedotuksen.

Pälkäneen malli

Suvi-vesiensuojeluhankkeen käynnistysvaiheessa on hankittu tietoa Pälkäneen vesistä sekä kunnostustoimista. Tehokkainta vesiensuojelua on estää vesiä rehevöittävien ravinteiden huuhtoutuminen pelloilta tai metsistä. Lisäksi osa ojavesien ravinteista voidaan saada kiinni ennen järviä esimerkiksi kosteikoilla ja laskeutusaltailla. Peltojen, metsien ja ojanvarsien kunnostustoimet edellyttävät sujuvaa yhteistyötä maanomistajien kanssa.

Suvi-vesiensuojeluhanke on tunnistanut vesiensuojelutoimia jarruttavat pullonkaulat. Kunnostushankkeet ja niiden suunnittelu tuottavat runsaasti paperitöitä. Suunnitteluun ja kunnostushankkeiden toteuttamiseen on saatavissa rahoitusta monen kanavan kautta (muun muassa Leader-rahoitus ja valtion rahoitus ELY-keskuksen kautta), mutta hakijana on oltava yhdistys ja toteuttajalta vaaditaan omarahoitusosuutta.

Pullonkaulat poistetaan Pälkäneen mallilla, joka vapauttaa **hanketoimijan** hakemus-, suunnittelu- ja luvitusbyrokratiasta sekä pienentää omarahoitusosuutta. Kunnostushankkeiden suunnittelu on asiantuntijatyötä, joka otetaan Suvi-vesiensuojeluhankkeen ja Aito Suvi -kannatusyhdistyksen hoidettavaksi. Lisäksi kannatusyhdistys voi maksaa osan hankkeiden omarahoitusosuudesta, jota varten haetaan avustusta Luopioisten Säästöpankkisäätiöltä.

Rahoituksen kohdistaminen vesien kannalta vaikuttavimpiin kohteisiin varmistetaan tutkimustiedolla sekä Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistyksen tekemällä selvityksellä. Se listaa merkittävimmät ravinnelähteet ja kunnostussuositukset kuhunkin kohteeseen. Ensimmäisen selvityksen Suvi-vesiensuojeluhanke teetti Pälkänevedelle, joka on Kukkian ohella Pälkäneen elinvoiman kannalta merkittävin järvi. Muun muassa LLR-mallinnus ja paleolimnologinen tutkimus osoittavat, että Pälkänevevettä uhkaa rehevöityminen.

Selvityksen pohjalta luodaan lista vaikuttavimmista kunnostushankkeista, joiden omarahoitusosuuteen kannatusyhdistys osallistuu. Kannatusyhdistys päättää avustusosuudesta vuosittain talousarviota käsitellessään. Avustustaso on kolmiportainen: eniten tukea vaikuttavimmille hankkeille ja jos rahaa ja hankkeita riittää, pienempi osuus muille hankkeille.

Vauhtia vesiensuojeluun

Suvi-vesiensuojeluhanke on tuottanut tietoa vesien kunnosta ja saanut liikkeelle ensimmäisten kunnostustoimien suunnittelun. Byrokraatiaan ja rahoitukseen apua tarjoava Pälkäneen malli madaltaa maanomistajien ja muiden hanketoimijoiden kynnystä ryhtyä kunnostushankkeisiin.

Onnistuneet hankkeet poikivat uusia. Suunnittelun ja rahoitushakemusten vuoksi kunnostushankkeet etenevät kuitenkin hitaasti. Luopioisten Säästöpankkisäätiön avustuksen turvin kannatusyhdistys voi vauhdittaa niitä.

Vuoden 2022 tärkein tehtävä on tehdä Pälkäneen mallia tutuksi maanomistajille ja muille hanketoimijoille sekä saada uusia kunnostushankkeita liikkeelle. Lisäksi on tunnistettava mahdolliset uudet kunnostushankkeita hidastavat pullonkaulat.

Yhteistyö Suvi-hankkeen kanssa

Vuosina 2022 ja 2023 kannatusyhdistys toimii Suvi-vesiensuojeluhankkeen rinnalla. Myös maanomistajayhteyksiä, suunnittelua ja tiedotusta hoitavat avainhenkilöt ovat yhteiset.

Maanomistajalle tai muulle hanketoimijalle ei ole merkitystä, hoitaako kunnostushanketta Suvi-vesiensuojeluhanke vai kannatusyhdistys. Hankkeen ja yhdistyksen reviirijako ja yhteistyö hoituu joustavasti, mutta perustuu vahvasti avainhenkilöihin. Muun muassa kustannusten jaosta on sovittava heti kunnostushankkeen käynnistyessä, jotta kulut kirjataan oikealle toimijalle.

Varainhankinta ja ostopalvelut

Yhdistys hakee Luopioisten Säästöpankkisäätiöltä avustusta vesienkunnostustoimien vauhdittamiseen. Avustus käytetään kunnostushankkeiden omarahoitusosuuksiin.

Yhdistykselle koituu kuluja myös asiantuntijatyöstä.

Jos yhdistys toimii kunnostushankkeen hakijana, se kantaa siitä vastuun. Kunnostushankkeisiin saatava julkinen rahoitus edellyttää asianmukaista taloushallintoa. Siksi yhdistykselle hankitaan hankeosaamista omaava tilitoimisto.

Suunnittelu ja rahoitushaku on asiantuntijatyötä. Sen hoitaa Suvi-vesiensuojeluhankkeen vetäjä korvausta vastaan.

Kannatusyhdistyksen tulisi käynnistää omaa varainhankintaa, jotta asiantuntijatehtävien kulut eivät söisi kunnostushankkeiden rahoitusta.

Pälkäneen mallin levittäminen

Pälkäneen mallin toimivuus testataan vuonna 2022, kun nähdään miten maanomistajat ja muut hanketoimijat innostuvat kunnostushankkeisiin.

Pälkäneen kunnostustoimet saavat huomiota, sillä latvavesillä tehdyistä kunnostustoista hyötyvät myös alapuoliset vesistöt. Vesienkunnostustoimia vauhdittava Pälkäneen malli on herättänyt kiinnostusta muun muassa ELY-keskuksessa, kalastusalueella ja naapurivesillä. Mallin levittämisessä hyödynnetään myös Luopioisten Säästöpankkisäätiötä, jonka sisarsäätiöt voivat käynnistää vastaavan hankkeen omilla alueillaan.

Pälkäneen mallin levittäminen voisi mahdollistaa myös hankkeen, jolle haetaan rahoitusta esimerkiksi ELY-keskuksen kautta.

Yhdistyksen toiminta

Kannatusyhdistyksen tärkein tehtävä on saada liikkeelle kunnostushankkeita, jotka pysäyttävät vesien rehevöitymiskehityksen. Käytännön työn hoitavat maanomistajayhteyksiä, suunnittelua ja tiedotusta hoitavat avainhenkilöt.

Tuettavat ja edistettävät kunnostushankkeet valitaan niiden vaikuttavuuden perusteella. Pälkänevedellä arviointi perustuu Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistyksen selvitykseen. Kukkialla kunnostustoimet painottuvat Rautajärven suunnalle, josta ravinteita kertyy eniten. Mallasveden ja pienempien järvien hankkeita harkitaan tapauskohtaisesti.

Hallitus määrittelee vuosittain, millä prosenttiosuudella kannatusyhdistys voi osallistua hankkeiden omarahoitusosuuteen. Päätös sujuvoittaa yhteistyötä maanomistajien ja muiden hanketoimijoiden kanssa, sillä prosessin etenemisestä ja rahoituksesta voidaan päättää nopeasti.

Yhdistys tekee tiivistä yhteistyötä Suvi-vesiensuojeluhankkeen kanssa. Sen varmistamiseksi hallitus kuulee asiantuntijoina hankkeen vetäjää, maanomistajayhteyshenkilöä ja tiedottajaa.

Ohjaustehtävän lisäksi hankkeiden suunnittelu ja rahoitus ei työllistä hallitusta, vaan se keskittyy yhdistyksen pyörittämiseen.

Kirjanpito annetaan tilitoimiston hoidettavaksi.

Jäsenhankinta ja tiedotus

Vesien vaalimisesta pyritään Pälkäneellä tekemään kansanliike, jossa jokainen tekee osansa omilla rannoillaan ja maillaan. Kansanliikkeen voiman osoittavat kunnostustoimet, ei kannatusyhdistyksen jäsenmäärä.

Kannatusyhdistykselle tärkeintä on saada mukaan eri puolilta Pälkänettä osaava joukko aktiiveja, jotka toimivat omalla alueellaan linkkinä kylän ja yhdistyksen välillä.

Jäsenhankintaa tehdään Suvi-tapahtumissa ja nettisivuilla.

Tiedotuksessa keskitytään vesienkunnostustoimia vauhdittavan Pälkäneen mallin tunnetuksi tekemiseen. Sitä esitellään Suvi-vesiensuojeluhankkeen järjestämällä isäntien aamukahveilla, 5.4. Suvi-seminaarissa, 28.5. Aitoon näyttelyssä ja muissa tilaisuuksissa, joissa maanomistajia kohdataan henkilökohtaisesti.

Jäsenille yhdistyksen toiminnasta tiedotetaan nettisivuilla ja uutiskirjeillä.

Yhteistyöverkosto

Vesiensuojelutoimien etenemisen ratkaisevat maanomistajat. Avainasemassa ovat viljelijät ja metsänomistajat, joiden toimilla on suurin merkitys ravinnepestäisiin. Maanomistajayhteistyötä hoidetaan tehokkaimmin henkilökohtaisilla tapaamisilla.

Suvi-vesiensuojeluhanke on luonut asiantuntijaverkoston, johon kuuluu muun muassa ELY-keskuksen, Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistyksen, MTK:n ja MHY:n edustajia. Asiantuntijaverkosto toimii hankkeen ajan, mutta viimeistään vuoden 2023 aikana on suunniteltava, miten kannatusyhdistys työtä jatkaa.

Nimenmuutos

Aito Suvi kannatusyhdistys ry:n nimi ei kuvaa yhdistyksen toimintaa sen jälkeen, kun Suvi-vesiensuojeluhanke päättyy. Kannatusyhdistyksen nimi viittaa siihen, että sen tärkein tehtävä on kerätä varoja vesiensuojelutyöhön. Yhdistyksellä on kuitenkin vahva taloudellinen selkänoja, sillä Luopioisten Säästöpankkisäätiö on sitoutunut pitkäjänteiseen vesiensuojelutyöhön.

Yhdistyksen tulisi muuttaa nimensä Aito Suvi ry:ksi viimeistään vuonna 2023, kun Suvi-jatkohanke päättyy.